



بہش : میژوو  
کولیز: ئاداب  
زانکو: سہ لاحتدین  
بابہت: میژووی کونی میسر  
پہرتووی کورس: سالی شہشہم  
ناوی ماموستا: لہنجہ طلعت عبید  
سالی خویندن: ۲۰۲۱-۲۰۲۲

پہرتووی کورس

## Course Book

	1. ناوی كۆرس
لهنجه طلعت عبید	2. ناوی مامۆستای بهر پرس
میژوو/ ئاداب	3. بهش/ كۆلیژ
Lanja.obaid@su.edu.krd	4. پهیههندی
بۆ نموونه تیۆری: 3 پراکتیک: نی یه	5. یهکهی خویندن (به سهعات) له ههفتهیهک
ئامادهبوونی مامۆستای وانهبیژ بۆ قوتابیان له ماوهی ههفتهیهکدا: (9) کاتزمیر	6. ژماره ی کارکردن
	7. کۆدی كۆرس
ژیانی ئەکادیمی لهزانکۆی سهلاحه‌دین وەك مامۆستا له بهشی میژوو له‌سالی (2021-2022) ده‌ستپێده‌کات	8. پروفایله‌ی مامۆستا
	9. وشه سه‌ره‌کیه‌کان
10. ناوه‌ڕۆکی گشتی كۆرس: بایه‌تی (میژوو کۆنی و لاتێ میسر) یه‌کیکه له بابه‌ته گرنه‌گ و بایه‌خداره‌کانی قوناغی دووه‌می به‌شی میژوو زانکۆی سه‌لاحه‌دین، بۆ سالی خویندنی (2021-2022) که‌تیایدا تیشک ده‌خه‌ریته سه‌ر بارودۆخی و لاتێ میسر: له‌ پرووی سیاسی و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و ئاینی و رۆشنییری، له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا بایه‌خی زۆر به‌لایه‌نی شارستانی ئه‌و سه‌رده‌مه ده‌دریته تاوه‌کو قوتابی له‌سایه‌ی ئه‌و زانیاریانه‌ی وه‌ریده‌گریت به‌رچاو روون و شاره‌زا بێت له‌و سه‌رده‌مه میژووویه، تاوه‌کو بتوانی توێژینه‌وه‌ی ئەکادیمی له‌م سه‌رده‌مه میژووویه‌دا ئاماده‌ بکات، چونکه بابه‌تیکی گرنه‌گه به‌و پێیه شارستانی مه‌زنی لێوه هاتوته ئارا، ئه‌مه‌ش وایکردوه قوتابیان زۆر به‌په‌رۆشه‌وه له‌ گرنه‌گی بابه‌ته‌که بروانن و هه‌ولبده‌ن زۆرترین زانیاری له‌سه‌ر چۆنیه‌تی وه‌رگرته‌ی ده‌سه‌لات و گه‌شه‌سه‌ندنی شارستانی‌ه‌ته‌کانی ئه‌م دوو و لاتێ بزانه‌.	

**11. نامانجه كانی كۆرس:**

- 1- شارەز ابون و ئاشنا بوونی قوتابیان بە میژووی میسر لە کۆندا بەتایبەتی لەسەر لایەنەکانی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابووری .
- 2- چۆنیەتی پیکدادانی شارستانی ئەم دوو وڵاتە لەگەڵ وڵاتانی بیگانە و دەسەڵاتە زەهیزەکان .
- 3- چۆنیەتی پێشھاتە سیاسییەکانی ئەم دوو مەملەکەتە.

**12. نەرکەکانی قوتابی:**

قوتابی وەك لایەنی سەرەکی و بنەرەتی پرۆسەى فێربوون و فێرکردن چەندین نەرك و بەرپرسیاریەتی دەكەوێتە ئەستۆ لە پال ئەو نەركانەى كە مامۆستا ھەيەتی لەوانەش : ئامادەبوون و پابەندبوونی قوتابی لە ھۆلەكانی خویندن ئەمەش بە یەكێك لە نەركە گرنەكان ھەژمار دەكرێت لەبەر ئەوەى ئامادەبوونی قوتابی وادەكات قوتابی بى بەش نەبێت لەو زانیاریانەى كە لە ھۆلى خویندن دا دەخړیتە روو، ھەروەھا قوتابی دەبێت پابەند بێت بە تاقیكردنەوھەكان و راھێنان و ئاسانكارى كردن بۆ ئەنجام دانى ئەو كردارە، نەركێكى دیکەى قوتابی ئەوھى راپۆرت و توێژینەوھ بە پێى توانای خۆى ئامادە بكات، جگە لە لایەنى زانستى قوتابی دەبێت ریز لە ھىمنى پۆل و پاراستنى پاك و خاوینى و پارێزگارى لە كەلو پەلەكانى كۆلیژ بكات، بە شىوھىەكى گشتى نەركى قوتابى خۆى لەلایەنى زانستى و رەوشتى دەبێتتەوھ.

**13. رێگای وانه ووتنەوھ :**

رێگاكانى وانەوتنەوھ ھۆكارێكە بۆ گەياندى زانیارى بە قوتابى ، ھەربۆیە جگە لەمامۆستا قوتابیش بەشداربێھكى بەرچاوى دەبێت لەپێناوى دەولەمەندکردنى بابەتەكە، لەپێناو زیاتر مانەوھى زانیارى لەھزرى قوتابیان و باشتر ئاشنابوونیان بەبابەتەكە و اباشترە بەشىوھى پاوەر بۆینت لەرێگەى داتاشۆ پێشكەش دەكرێت لەگەڵ بەكار ھىنانى پێنووس و تەختەنووس بۆ وشە نەناسراوھەكان ھەروەھا لەكاتى بەر دەست بوونی نەخشە و و فىلمى دۆكۆمىنتى پێوېستە سودى لێوەر بگرێت.

**14. سیستەمى ھەلسەنگاندن :**

- 1- پێوھرى ھەلسەنگاندنى قوتابیان و دیارى كردنى ئاستەكانیان لە پێناوى بەرھە باشتر بردنى تواناكانیانەوھ بۆیە دەبێت گرنگی پى بدریت.
- 2- لێپرسینەوھى بابەتەكانى وانەى رابردوو بۆ مەبەستى زانینى چۆنیەتى تێگەیشتنى قوتابیان لە بابەتەكاندا.
- 3- بە تاقیكردنەوھى مانگانەو بەشدارى كردن لە وانەكان.
- 4- ئامادەکردنى پەپھەرو پێشكەش كردنى سمینار و ئامادەبوون لەھۆلەكانى خویندن .

**15. دەرئەنجامەكانى فێربوون**

بێگومان ھەریەك لە بابەتەكان ئەخویندریـت چەندین دەرئەنجامى روونى دەبێت لەسەر پرۆسەى فێربوونی قوتابیان، ئامانجى سەرەكى لەخویندى ئەم بابەتە بە پلەى یەكەم ئاشناکردنى قوتابیان بە چۆنیەتى نووسىنى میژووی وڵاتى میسر كۆن و تیروانىنى میژوونوسان ، وە لە رێگای گونجاندى ناوەرۆكى كۆرسەكە بۆیە قوتابیان دەبێت وایان لى بكریت ، كە زیاتر بايەخ بەدەن بە میژووی نەتەوھى چۆنیەتى مامەلە كردن لەگەڵ سەرچاوە میژوویبەھەكان لێك جیاكردنەوھى سەرچاوە میژوویبەھەكان لە نێوان

ئەو راستيانەى كە لەلايەنى ميژووى نوسراوئە وانەى بو ئالوزكردى ميژوويهكان له نيوان ئەو راستيانەى كە لەلايەنى ميژووى نوسراوه ئەوانەى بو ئالوزكردى و به بازاركردى بهرهمه ميژوويهكان نوسراوه، هەر ئەمەش وا دهكات كه تيرواينينكى ئەكادىمى بو سەرچاوه ميژوويهكان و تيگهيشتن له ريباز و شيوازي نووسيني ميژووييان ههبيت، له ريگاي ئەم كۆرسهوه قوتابى قيرى ئەوه دهبيت له داهاوو چۆن سەرچاوه ميژوويهكان بهكار بهيئى له نزيكهوه ئاشنايهتى لهگهڵ ژمارهيهك له ميژوونوسى پيشهنگ پهيدا ئەكات، كه وهك سەرچاوهى بنههتى له تويزيينهوهكاندا بهكار بهيئيت.

## 16- ليستى سەرچاوهكان

- ▶ قورئانى ئيروز
- ▶ تهورات
- ▶ **سەرچاوه بنههتیهكان**
- ▶ احمد فخري: الأهرامات المصري
- ▶ احمد سوسة: مفصل تاريخ العرب و اليهود
- ▶ احمد شوقي: الحضارة العربية القديمة
- ▶ زكية يوسف طبوزادة: تاريخ مصر القديم من افول الدولة الوسطى الى نهاية الأسرات
- ▶ غوستاف لوبون: الحضارة المصرية
- ▶ عبد العزيز صالح وآخرون: موسوعات تاريخ عبر الاصول تاريخ مصر القديم
- ▶ عامر سليمان و احمد المالك الفتیان: محاضرات في التاريخ القديم
- ▶ سليم حسن: مصر القديم
- ▶ سامي سعيد وجمال رشيد: تاريخ الشرق القديم
- ▶ فليب حتي: تاريخ سوريا القديم
- ▶ طه باقر: مقدمة في تاريخ الحضارات القديمة
- ▶ مقدمة في تاريخ الحضارات القديمة، جزء الثاني /أ
- ▶ محمد انور شكور: الفن المصري القديم
- ▶ محمد الخطيب: كتاب مصر أيام الفراعنة
- ▶ محمد ابو المحاسن: معالم تاريخ شرق الادنى القديم من اقدم العصور إلى مجي الاسكندر
- ▶ نجيب ميخائيل: مصر و شرق الأدنى

## ▶ **سەرچاوه كوردیهكان**

- ▶ كهلسومه جهميل: ميژووى ديريى ميسر
- ▶ بريند سميث: مصرى كون
- ▶ ويل ديورانت: ميژووى شارستانيهت

## ▶ **سايتى ئەليكترونى**

[www.marefa.org/index.php/](http://www.marefa.org/index.php/)

<https://ar.wikipedia.org/wiki>

<https://civilizationlovers.wordpress.com>

[www.traidnt.net](http://www.traidnt.net)

[www.aljazeera.net](http://www.aljazeera.net)

[www.palestinapedia.net](http://www.palestinapedia.net)

<http://www.aramaic-dem.org>

ناوی مامۆستای وانهبیژ

17. بابتهکان

ههفتهی یهکههم: ناوی میسر و نیل  
ههفتهی دووهم: شوینی جوگرافی و تاییهتمندی ههکههوتهی  
ولاتی میسر  
ههفتهی سییههم: سهراچاوهکانی دیراسهکردنی میژووی  
میسی کۆن ، سهراچاوه مادیهکان  
سهراچاوه نوسراوهکان  
کۆمهنگا له میژووی میسر دا  
ههفتهی چوارهم: بارودۆخی میسر بهر له پهیدا بوونی  
دهسهلات بنههالهکانی یهکههم تا شهشههم  
ئههرکهکانی مهلیک و تاییهتمندی ئهم سهردهمانه  
ههفتهی پینجههم: سهردهمی ئههرامهکان (مهملهکهتی  
کۆن)  
ههفتهی شهشههم: سهردهمی ئهمیرو سازادهکان بنههالهکانی  
حهوتهم تا نویهم  
ههفتهی ههوتههم: مهملهکهتی ناوهراست بنههالهکانی دهیههم  
و یازدههم  
ههفتهی ههشتههم: سهردهمی پینش هیکسو سهکان  
سهردهمی هانتی هیکسو سهکان  
ههفتهی نویهم: سهردهمی مهملهکهتی نوئ  
سهردهمی بینگانهکان  
ههفتهی دهیههم: سارسانیهتی میسی کۆن  
لایهنهکانی ئاینی  
رۆلی کاهینهکان له کۆمهنگای میسی کۆندا  
پهرستگاو خواوندهکانی میسی کۆن  
ههفتهی یازدههم: پرۆسهی مۆمیاکردن  
رینگا و جورهکانی مۆمیاکردن له ولاتی میسی کۆن  
ههفتهی دوازدههم: لایهنی ئهدهب و هونهر له میسی کۆندا  
ههفتهی سیزدههم: یاساوه شریعهت له میسر دا

	<p><b>هفته‌ی چوارده:</b> لایه‌نی زانست و زانیاری له ولاتی میسردا پیشکەوتتی زانسته‌کانی گەردوناسی و پزیشکی.. هتد</p>
	<p><b>18. بابەتی پراکتیک نەگەر هەبیت</b></p>
<p>ناوی مامۆستا: لەنجە طلعت عبید 4-3 کاتژمێر 2021/9/12</p>	
<p><b>19. تاقیکردنەوه‌کان</b></p> <p>پرسیارەکان: (پیناسە، ھۆکارەکان، ھەڵسەنگاندن، روونکردنەوه، بەراوردکردن، باسکردن.. بۆشای ، ھەلبژاردن..) بۆ نمونە:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1- ھۆ : ھۆکاری مانەوای شارستانیەتی میسری کۆن؟</li> <li>2- ھۆکارەکانی لاوازبوونی لایەنەکانی ھونەری و تەلارسازی لە میسری کۆندا چی بوو؟</li> <li>3- ھەڵسەنگاندن: ھەسۆسەکان و ھەکو نەتەوہیەکی بیانی چون تۆانیویانە دەسەلاتیکی سەر بەخۆ لەمیسر دابەزرینن؟ ئایا و ھەکو ھیزیکی داگیرکەر ھەژمار دەکرین؟ ئەمە راقە بکە.</li> <li>4- تاییەتمەندی: باس لە تاییەتمەندییەکانی سەردەمی ئەھرامەکان بکە.</li> <li>5- بەراورد: بەراوردی میسری سەر و لەگەڵ خوارو بکە؟.</li> <li>6- ئەمانە بناسنە:</li> </ol> <p>شەری دەلتا ، تۆرین ، پاشا ئوحمسی ، دەقی مردووان.</p>	
<p><b>20. تییینی تر:</b></p> <p>لێرەدا مامۆستای وانەبیژ دەتوانی تییینی و کۆمەنتی خۆی بنوسیت بۆ دەولەمەندکردنی پەرتوو کەکەھی</p>	